

PROFFIL PLISMONA PROFFESIYNOL SWYDDOG OLION BYSEDD

Heddlu Gogledd Cymru - Meini Prawf Penodol Eraill

(Rhowch fanylion o'r system AD fel y bo'n briodol ar gyfer y swydd wag)

Rhif Cyfeirnod Swydd HGC	Rhif		
Gradd/Rheng		Graddfa 5 i SO1 gyda'r potensial i symud ymlaen at SO2	
Atebol i		Rheolwr Olion Bysedd	
Maes Gweithredol			
Maes/Adran Busnes		Cymorth Gwyddonol	
Math o Swydd y Coleg Plismona			
Os yn berthnasol, Rhif Cyfeirnod Gwerthuso Swydd Rhif			
Gofynion Fetio'r Swydd			
Gofynion Sylfaenol Cymraeg			
Cymraeg Llafar			
Cymraeg Ysgrifenedig			
Anghenion Galluoedd Craidd			
☐	Amherthnasol	☐	CC4 – Gwerthuso Gwybodaeth
☐	CC1 – Eistedd	☐	CC5 - Atal a Chadw
☐	CC2 - Rhedeg/Cerdded	☐	CC6 – Deall/Cadw/Egluro
☐	CC3 - Penderfyniadau/Hysbysu	☐	CC7 - Sifftiau Llawn/CADRE

Diben y Rôl

(Mae'r adran hon yn crynhoi swyddogaeth allweddol y rôl)

Bod yn hyddysg yn asesu ansawdd olion bysedd.

Sicrhau bod y casgliadau o asesiadau olion bysedd yn cael eu rhoi i bartion perthnasol yn brydlon.

Cyflawni dyletswyddau o fewn y Biwro Olion Bysedd i sicrhau ei fod yn gweithredu yn effeithiol.

Cyfrifoldebau Allweddol

(Mae'r adran hon yn manylu cyfrifoldebau allweddol y rôl)

Gradd 5 - Swyddog Olion Bysedd (Hyfforddai):

1. Llwyddo, neu fod yn barod i lwyddo mewn Cwrs Olion Bysedd Cychwynnol neu hyfforddiant ac asesiad cyffelyb.
2. Datblygu sgiliau i asesu ansawdd olion bysedd i benderfynu addasrwydd i adnabod y rhoddwr.
3. Bod yn gymwys i brosesu samplau o safleoedd troseddau. Bydd hyn yn cynnwys gwiriadau ansawdd, gwirio rhai o dan amheuaeth ac archwiliadau gan ddefnyddio casgliad olion bysedd papur ac IDENT1 o dan oruchwyliaeth/cymorth oddi wrth gydweithwyr uwch.
4. Datblygu dealltwriaeth o wyddoniaeth olion bysedd, egwyddorion adnabod a gwybodaeth o dechnegau datblygu olion bysedd.
5. Datblygu gwybodaeth sylfaenol o faterion yn ymwneud ag ochr dechnegol/gyfreithiol olion bysedd a pholisïau lleol a chenedlaethol yng nghyswllt adnabod safleoedd trosedd.

6. Datblygu gwybodaeth sylfaenol a'r defnydd o AFIS yn cynnwys prosesu Tenprints a chynnal cofnodion.
7. Cyflawni gwiriadau Biometric ar gyfer recriwtiaid, Y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd ayb yn cynnwys rhoi gwybod i'r adran/asiantaethau perthnasol am y canlyniadau.
8. Cymryd print olion bysedd oddi wrth staff/swyddogion a'r cyhoedd pan fo angen
9. Defnyddio systemau'r heddlu, yn cynnwys PNC/Phoenix i fewnbynnu/allbynnu a gwirio cywirdeb gwybodaeth ac i gydlynu gyda Swyddfa PNC ayb fel bo'r galw.
10. Datrys ymholiadau ac ymwneud â phroblemau arferion o ffynonellau neu asiantaethau gwahanol.
11. Gallu bodloni targedau/dyddiadau cau.
12. Datblygu gwybodaeth yn ymwneud â PoFA yn cynnwys proses, y Gyfraith a Difa a dod yn hyddysg yn y broses.
13. Cyflawni dyletswyddau gweinyddol o fewn y Swyddfa Olion Bysedd.
14. Rhoi cefnogaeth yng nghyswllt ISO17025 o fewn y Swyddfa Olion Bysedd. Cynnwys dogfennaeth y prosesau, cynhyrchu dogfennau gwaith a gwireddu prosesau.
15. Prosesu ffurflenni 'Tenprint' troseddwr ac adnabod personau drwy eu holion bysedd.
16. Defnyddio gwybodaeth o safonau adnabod cyfredol a'u defnydd.

Gallu symud ymlaen at Raddfa 6 pan ddangosir cymhwysedd drwy asesiad pan ddangosir bod gwerthuso enghreifftiau a gwaith achos yn gallu cael ei gwblhau gydag isafswm o oruchwyliaeth a thrwy gwblhau'n dangos yr adrannau gofynnol yn y portffolio.

Gradd 6 - Swyddog Olion Bysedd (nid arbenigwr):

1. Fel Gradd 5
2. O leiaf un flwyddyn o brofiad ym maes olion bysedd.
3. Wedi llwyddo, neu fod yn barod i lwyddo mewn Cwrs Olion Bysedd Canolradd neu hyfforddiant ac asesiad cyffelyb.
4. Bod yn gymwys i brosesu samplau o safleoedd troseddau. Bydd hyn yn cynnwys gwiriadau ansawdd, gwirio rhai o dan amheuaeth ac archwiliadau gan ddefnyddio casgliad olion bysedd papur ac AFIS gyda llai o gymorth gan gydweithwyr.
5. Datblygu dealltwriaeth lawn o wyddoniaeth olion bysedd, egwyddorion adnabod a gwybodaeth o ddulliau sydd ar gael i adnabod.
6. Datblygu dealltwriaeth lawn o faterion yn ymwneud ag ochr dechnegol/gyfreithiol olion bysedd a pholisïau lleol a chenedlaethol yng nghyswllt adnabod safleoedd trosedd.
7. Datblygu gwybodaeth lawn a'r defnydd o AFIS a systemau cyfrifiadurol eraill Heddlu Gogledd Cymru gyda'r gallu i'w cwestiynu ac i ychwanegu/newid data. Bydd hyn yn cynnwys datrys problemau a chael gafael ar wybodaeth lai arferol.
8. Datrys ymholiadau ac ymwneud â phroblemau arferion o ffynonellau neu asiantaethau gwahanol gyda chymhlethdodau cynyddol.
9. Mynd i safleoedd troseddol yn ôl cyfarwyddid a bod yn cyflawni dyletswyddau gweithredol.
10. Archwilio eiddo/safleoedd troseddau i ddangos olion a allai arwain at adnabod.
11. Cynorthwyo gyda chasglu olion bysedd cyrff marw.
12. Arwain teithiau tywys, siarad ag ymwelwyr a swyddogion heddlu.

Gellir symud ymlaen at Raddfa SO1 pan ddangosir cymhwysedd drwy asesiad sy'n:

- **Gallu asesu gwaith achos heb oruchwyliaeth.**
- **Gallu cwblhau gwaith yn unol â phrosesau troseddau difrifol.**
- **Dangos ymwybyddiaeth o ofynion ychwanegol wrth brosesu Haen 3**
- **Cwblhau yr adrannau gofynnol yn y portffolio.**

Graddfa SO1 – Swyddog Olion Bysedd (Nid yn arbenigwr ond yn gymwys fel Arweinydd Troseddau Haen 3):

1. Fel Graddfa 6
2. Delio â phob math o ymchwil a chymharu.
3. Delio gydag achosion cymhleth o ffynonellau/asiantaethau gwahanol er mwyn datrys ymholiadau ac ymwneud â phroblemau llai arferol.
4. Gwybodaeth lawn a'r defnydd o AFIS a systemau cyfrifiadurol eraill Heddlu Gogledd Cymru a gallu integreiddio systemau ar gyfer gwybodaeth lai arferol.
5. Gwirio dilysrwydd ac adnabod ar gyfer Arbenigwyr Olion Bysedd os oes angen.
6. Darparu cyngor technegol i Staff Swyddfa Olion Bysedd gyda llai o brofiad.
7. Darparu cyngor technegol i swyddogion heddlu ac asiantaethau allanol fel sy'n angenrheidiol.
8. Bod yn barod i arwain ar alwadau ar gyfer dyletswyddau gweithredol, yn cynnwys safleoedd Troseddau Haen 3 ac arwain ar gymryd olion bysedd cyrff marw.
9. Archwilio eiddo i adnabod meysydd olion er mwyn gallu adnabod Olion Bysedd.
10. Arwain pan fo'r galw yng nghyswllt ISO17025 o fewn y Swyddfa Olion Bysedd. Cynnwys dogfennaeth y prosesau, cynhyrchu dogfennau gwaith a gwireddu prosesau.

Bydd symud ymlaen at y graddfeydd tâl nesaf yn ddibynnol ar lwyddo ar y Cwrs/Asesiad Olion Bysedd Uwch, cwblhau portffolio a swydd Arbenigedd Olion Bysedd o fewn y Swyddfa Olion Bysedd.

Os nad oes swydd ar gyfer Arbenigwr Olion Bysedd bydd unigolyn sydd wedi llwyddo mewn cwrs/asesiad ac wedi cwblhau'r portffolio yn parhau ar Raddfa SO1 a'i gyfrifoldebau hyd nes y bydd yn cael symud ymlaen i Raddfa Arbenigwr Olion Bysedd naill ai'n barhaol neu dros dro.

Graddfa SO2 – Swyddog Olion Bysedd (Arbenigwr):

1. Fel SO1
2. Profiad o flwyddyn fel Swyddog Olion Bysedd ar Raddfa SO1 yn ddymunol.
3. Cynnal y gwiriadau adnabod terfynol ar gyfer Adnabod Olion Bysedd. Mae hyn yn cynnwys cyfrifoldeb llawn dros gywirdeb a dilysrwydd y rhain a'r gwaith papur cysylltiedig.
4. Cynhyrchu datganiadau tystiolaeth
5. Mynd i'r llys i roi tystiolaeth ac arweiniad proffesiynol ar faterion Olion Bysedd i bawb.
6. Arwain fel Swyddog sy'n cael ei 'alw allan' ar gyfer dyletswyddau gweithredol.
7. Dirprwyo fel bo'r galw ar gyfer Rheolwr Olion Bysedd/Rheolwr Technegol

Ar gyfer pob Graddfa:

1. Hyrwyddo a chydymffurfio â pholisïau Heddlu Gogledd Cymru ar gyfleoedd cyfartal ac iechyd a diogelwch wrth gyflawni gwasanaethau ac wrth drin pobl eraill.
2. Cynorthwyo gyda hyfforddi, datblygu ac asesu staff o fewn y Biwro Olion Bysedd
3. Unrhyw ddyletswyddau eraill o dan gyfarwyddyd y Swyddog Goruchwylio sy'n gymesur â'r swydd a'r raddfa gyflog.

Ymddygiadau

(Yn amlinellu gofynion ymddygiad y rôl)

Mae disgwyl i bob rôl fod yn ymwybodol, ac yn deall a gweithredu o fewn moeseg a gwerthoedd y Gwasanaeth Heddlu.

Mae gan y Fframwaith Cymhwysedd a Gwerthoedd (FfCG) chwe chymhwysedd sydd wedi'u clystyru i dri grŵp. O dan bob cymhwysedd mae tair lefel sy'n dangos sut fydd ymddygiadau'n edrych ar waith.

Awgrymir y dylai'r rôl hon fod yn gweithredu neu'n gweithio tuag at y lefelau canlynol:			
Penderfynol, Trugarog ac Ymroddedig			
Rydym ni'n ymwybodol emosiynol			
Rydym yn cymryd perchnogaeth			
Arweinyddiaeth Gynhwysol, sy'n Galluogi ac yn Weledigaethol			
Rydym yn gydweithredol			
Rydym yn cyflawni, cefnogi ac yn ysbrydoli			
Plismona Deallus, Creadigol a Gwybodus			
Rydym yn dadansoddi'n feirniadol			
Rydym ni'n arloesi ac yn cadw meddwl agored			

Addysg, Cymwysterau, Sgiliau, a Phrofiad

(Yn amlinellu'r sgiliau a'r gofynion addysgol a chymwysterau i allu cyflawni'r rôl. Dylid ystyried y meini prawf hyn fel rhan o APD unigolyn)

Mae'r rôl yn gofyn am ymgeiswyr sy'n gallu dangos (gyda thystiolaeth) sgiliau yn y meysydd canlynol:

Gradd 5 - Swyddog Olion Bysedd (Hyfforddai):

1. NVQ lefel 3, neu brofiad.
2. Dealltwriaeth o sut i ddefnyddio cyfrifiaduron a gwybodaeth ymarferol o raglenni Microsoft Office a SharePoint.
3. Sgiliau cyfathrebu da.
4. Wedi llwyddo, neu fod yn barod i lwyddo mewn Cwrs/Asesiad Olion Bysedd Sylfaenol chwrs/asesiad Technegydd Tenprint.
5. Gallu bodloni targedau/dyddiadau cau.
6. Gwerthfawrogi uniondeb y dystiolaeth a'r angen am gyfrinachedd
7. Gwybodaeth am ddeddfwriaeth/materion lechyd a Diogelwch, Cyfleoedd Cyfartal, Amrywiaeth a Diogelu Data.
8. Bydd gofyn i ddeiliad y swydd yrru cerbydau'r Heddlu ac felly meddu ar drwydded yrru lawn.

Gradd 6 - Swyddog Olion Bysedd (nid arbenigwr):

1. Fel y nodwyd yng Ngraddfa 5
2. O leiaf un flwyddyn o brofiad ym maes olion bysedd neu gyffelyb.
3. Wedi llwyddo, neu fod yn barod i lwyddo mewn Cwrs Olion Bysedd
4. Lefel ganolradd o sgiliau TG, yn cynnwys y defnydd h.y. PNC, RMS, Locard ac Ident 1
5. Gallu dangos gallu i weithio o dan bwysau a gallu trefnu a blaenoriaethu llwyth gwaith o fewn tîm er mwyn bodloni dyddiadau cau ac amcanion a roddir.
6. Ymwybyddiaeth o Gyfraith Olion Bysedd yn cynnwys PoFA.
7. Cynorthwyo yn cynhyrchu gweithdrefnau, polisïau a phrosesau yn glir ac yn gryno.

Graddfa SO1 – Swyddog Olion Bysedd (Nid yn arbenigwr ond yn gymwys fel Arweinydd Troseddau Haen 3):

1. Fel y nodwyd yng Ngraddfa 6
2. O leiaf dwy flynedd o brofiad ym maes olion bysedd.
3. Wedi llwyddo, neu fod yn barod i lwyddo mewn Cwrs/Asesiad Olion Bysedd uwch.
4. Lefel ganolradd o sgiliau TG, yn cynnwys systemau TG Heddlu h.y., PNC, RMS, Locard ac Ident 1.
5. Sgiliau cyfathrebu da.
6. Gallu bodloni targedau/dyddiadau cau.
7. Gallu gweithio o dan bwysau o fewn amgylchedd prysur yn dangos y gallu i drefnu a blaenoriaethu llwyth gwaith o fewn proses tîm er mwyn cyflenwi gwasanaeth o ansawdd ac ateb dyddiadau cau ac amcanion.

Graddfa SO2 – Swyddog Olion Bysedd (Arbenigwr):

1. Fel y nodwyd yng Ngraddfa SO1
2. Tair blynedd o brofiad o leiaf ym maes olion bysedd gydag un flwyddyn o brofiad ar Raddfa 1 yn ddymunol neu dystiolaeth o'r gallu i weithio ar y lefel hon.
3. Wedi llwyddo mewn asesiad/Cwrs Olion Bysedd Uwch.
4. Lefel ganolradd o sgiliau TG, yn cynnwys y defnydd h.y. PNC, RMS, Locard ac Ident 1
5. Tystiolaeth o sgiliau cyfathrebu da gan ddefnyddio holl ddulliau ac ar amrywiaeth o lefelau.
6. Gallu creu gweithdrefnau, polisïau a phrosesau dogfennol clir a chryno.
7. Gallu bodloni targedau/dyddiadau cau.
8. Gallu gweithio o dan bwysau.

Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP)

(Mae'n amlinellu gweithgarwch datblygiad proffesiynol parhaus a fydd yn galluogi'r unigolyn i gynnal a gwella gallu yn y rôl. Cyfeirir hefyd at Fframwaith DP y Coleg Plismona)

Cofrestrau Proffesiynol/Trwyddedau

(Mae'n amlinellu unrhyw gofrestrriad parhaus neu ofynion trwyddedu'r rôl)

Cysylltiadau i broffiliau eraill

(Mae'n dangos cysylltiadau â phroffiliau rôl CCPSH, neu broffiliau proffesiynol eraill a ddylid eu darllen ar y cyd â'r proffil proffesiynol. Dalier sylw na fydd hwn yn un cynhwysfawr efallai)

Oriau Dyletswydd

37 awr Llun-Gwe amser hyblyg

Adolygiadau a Rheolaeth Fersiwn

Rhif Fersiwn	Dyddiad Dod i Rym	Adolygwyd Gan (Enw Llawn)	Cadarnhad gan Amrywiaeth a Dyddiad Dim ond pan mae'r adrannau canlynol
--------------	-------------------	---------------------------	--

				wedi cael eu diweddarau: Addysg, Cymwysterau, Sgiliau a Phrofiad
1.0	<input type="text"/> here to enter a date.			<input type="text"/> here to enter a date.
	<input type="text"/> here to enter a date.			<input type="text"/> here to enter a date.
	<input type="text"/> here to enter a date.			<input type="text"/> here to enter a date.
	<input type="text"/> here to enter a date.			<input type="text"/> here to enter a date.
	<input type="text"/> here to enter a date.			<input type="text"/> here to enter a date.
	<input type="text"/> here to enter a date.			<input type="text"/> here to enter a date.